VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM. Ára: 30 fillér 1962. MÁJUS 8.

STATISZTIKA ZÁRTHELYI:

Tanári „B" 4,63

Április és május hónapban egymást érik a dolgozatírások a különböző tárgyakból. Zárthelyi itt, zárthelyi ott, szóval mindenhol.

A matematika az első és második évesek számára jelenti a fő veszedelmet. A hallgatók annyira szeretnek számolni, hogy többen még pótdolgozat írására is vállalkoztak. A belkeresek igen lelkes emberek — az elsőévesek is méltóak a hagyományokhoz — és nekik sikerült a legtöbb pótdolgozat írását kiharcolni.

A harmad- és negyedévesek réme a statisztika-dolgozat. Ebben az évben ez a rém nem is volt olyan ijesztő. Gazdaságstatisztikából mindössze 14 pótdolgozat volt, viszont a jelesek száma 16. Szorgalmas hallgatóink beváltották a hozzájuk fűzött reményeket: a tanári B-szak átlaga 4,63 lett — az általános szaké 2,01. A többi csoporté e két szélsőség között ingadozik.

A III. éves belker szakos hallgatók 3,39-es átlageredményt értek el. Az egyes csoportok átlagai nem szóródtak annyira, mint az általános karon. Tizenhat dolgozat jeleset sikerült és csak hat lett elégtelen.

A III. évesek dolgozatai ipari elemzésből viszonylag szerencsésen zárultak. Itt a pénzügyesek jobban szerepeltek, mint az iparszakos hallgatók: a pénzügyes csoportokban átlag ketten, míg az iparszakon csoportonként négyenöten írtak pótdolgozatot. Mivel év végén szigorlat lesz, csak „megfelelt" és „nem felelt meg" értékelés volt.

A zárthelyik írása lapzártakor még folyik. Az úgynevezett „nagy dolgozatokon" kívül a tudósítás sajnos nem terjedhet ki az egyes csoportok keretein belül folyó ellenőrző jellegű kisebb munkákra.

Piackutatás és reklám

Egy tdk-szerepléséről

A tdk-konferencia második és harmadik napján kerültek felolvasásra a belkereskedelem gazdaságtana tanszék mellett működő tdk elkészült dolgozatai.

Az első napon a piackutatással és reklámmal kapcsolatos dolgozatokat, második nap pedig a vendéglátóiparral és idegenforgalommal foglalkozókat ismertették.

Mindkét ülés viszonylag nagy érdeklődés mellett zajlott le, főleg a külső szakemberek részéről. Az első konferencián melyen Varga István professzor, a hazai piackutatás egyik úttörője elnökölt, majdnem teljes számmai jelen voltak a Belkereskedelmi Kutató Intézet piackutatási osztályának munkatársai.

A négy dolgozat meghallgatása után, amelyből három piackutatással (*Szennyesi Judit — Király Attila:* Panel vizsgálat kérdései, *Fenes Antal:* Az írásbeli kérdésekről, *Izsák Péter:* Szóbeli kikérdezésről) egy pedig reklám témával foglalkozott (*Keresztes Jolán:* A televíziós reklám); megkezdődött a vita, amelyben főleg a külső szakemberek vettek részt. A legjobbnak Szennyesi—Király dolgozatát tartották, amely a debreceni konferencián is szerepel.

Az április 20-i ülésen szerepelt *Balázs Hajnalka:* Budapest idegenforgalmáról, *Frankhauser—Faragó:* A Balaton idegenforgalmáról és *Szigeti Ernő:* A Balaton-vidék üdülőellátásáról írott dolgozata. Ezek szintén elég jól sikerültek, talán az róható fel, hogy túl sok adat szerepel bennük, és így kicsit száraz volt az előadás.

KÖSZÖNET

Az egyetem KISZ végrehajtó bizottság és a tudományos diákköri tanácsa köszönetet mond azoknak az oktató elvtársaknak, akik közvetlenül segítették hallgatóink tudományos diákköri munkáját.

Külön fejezzük ki köszönetünket Barla Szabó Ödön, Berend T. Iván, Kolacsek András, Nyilas József, Riesz Miklós és Szakasits D. György elvtársaknak, akik különösen jó munkát végeztek e tanévben a hallgatókkal történő egyéni foglalkozás és a tdk-csoportok kialakítása területén is.

KISZ végrehajtó bizottság, Tudományos diákköri tanács.

Dicséret

Az egyetem KISZ végrehajtó bizottsága dícséretben részesíti Báger Gusztáv elvtársat, egyetemünk tudományos diákköri tanácsának elnökét az 1961—62-es tanévben a tdk-körök létrehozása és munkájuk irányításában végzett tevékenységéért.

Különösen kiemelkedő munkát végzett az egyetemi III. tudományos diákköri konferencia és a Debrecenben megrendezendő V. országos diákköri konferencia megszervezésében és sikeres lebonyolításában.

Egyetemi KISZ végrehajtó bizottság.

Hasznos tájékoztató — hiányossággal

Ismerkedés jellegű beszélgetésre hívta meg a napokban végzős külkereskedelmi szakos hallgatóinkat a Kereskedelmi Pénzügyi és Vendéglátóipari Dolgozók Szakszervezetének külkereskedelmi szakmai titkársága. A szakszervezeteknek ez a hasznos szokása is segített eloszlatni negyedéveseink elhelyezkedési aggodalmait. Ez az aggodalom nem az állások száma, hanem a munkakörök miatt merül fel hallgatóinkban. Hagyományos ugyanis, hogy hallgatóink a külkereskedelmi munkát szinte kizárólag operatív, üzletkötő munkának tekintették, amelyhez a külföldi utazások szervesen hozzátartoznak. Most ezek az illúziók szertefoszlottak s bár az egyetemi oktatás is jobbára erre képezte őket — negyedéveseink megértették, hogy *elemzőbb közgazdasági feladatokat kell megoldaniok. Ugyanakkor felmerült bennük, hogy nem hátrányosabb-e számukra ez a munkakör.*

Nos, e tekintetben nem volt egészen megnyugtató az a tájékoztatás, amit Ónodi elvtárs a szakszervezetben nyújtott. Azt elmondta, hogy milyen lehetőségek állnak a külkereskedelmi szakos hallgatók előtt, hiszen sokat fejlődik a külkereskedelem. Megnőtt az elvi osztályok jelentősége, a piackutatás, árelemzés fontossága. Megnyugtató volt Ónodi elvtárs ismertetésében az is, hogy elmondta *a kirendeltségeket szeretnék közgazdászokkal is bővíteni*, s az is terveik között szerepel, hogy az új közgazdászok közül áruosztályra is helyeznek ki elemző munkára embereket. *„Anyagilag és erkölcsileg is ugyanolyan megbecsülést akarunk biztosítani az elvi munkának* — mondta — *mint az operatív munkának"* — de nem tudott megfelelően válaszolni arra, hogy ez vajon a fizetésekben és a nyelvpótlékban, hogyan érvényesül.

Hallgatóink az ankéton szóvátették, mennyire ésszerűtlen, hogy *bár két nyelvből teszik le az egyetemen a szigorlatot, nyelvpótlékot csak az egyik után kaphatnak* külön vizsga nélkül. Vajon ki határozza meg, hogy a két egyformán letett vizsga közül melyik fogadható el közvetlenül nyelvpótlék fizetésére, és melyik az, amelyiket meg kell erősíteni a máshol letett középfokú vizsgával?

Szóvátették hallgatóink azt is, hogy egyes külkereskedelmi vállalatoknál, a munkatársak sokszor nem szívesen fogadják az új diplomásokat. Ónodi elvtárs felhívta a figyelmet, hogy hallgatóinknak nagyon kell vigyázniuk első lépéseikre. Szerényen, jó szándékkal kezdjenek dolgozni, s igyekezzenek tanulni azoktól, akiknek gyakorlati tapasztalata sokkal gazdagabb, mint az övék. Tényleg sok helyen tapasztalhatók kezdeti súrlódások, de ezek a továbbiakban nem sorsdöntőek, amit bizonyít az is, hogy *a szak hallgatói jobban megmaradnak a külkereskedelemben, mint a más szakon végzettek.*

A beszélgetésben kitértek arra is, hogy az egyetemnek még sokat kell tennie azért, hogy már az elsősökben reális képet alakítson ki a külkereskedelmi munkáról. A jobb közgazdasági munka érdekében nem két előadást kellene leadni tervezésből és statisztikából is jó volna többet tanítani. Gondolkozni kellene azon is, hogy az egy félév szakkönyvvitel — kevés. Meg kell jegyezni, hogy ezt a tanszék már korábban is hasonlóan értékelte és *a külkereskedelmi tervezést a jövőben féléves tárgyként oktatják.*

A szakszervezet tájékoztatója hasznosnak ígérkezett, több kérdés tisztázásához hozzájárult, de egészében mégis többet vártunk.

A hétnyelvű klubdélutánon

az első éves külkereskedelmi szakos hallgatók tavaszt köszöntő német dalokat énekelnek

Nemzetközi diákszeminárium május 6—10.

A szocialista országok külkereskedelmi szakos hallgatóinak nemzetközi diákszemináriuma ül össze egyetemünkön május 6—10-ig. Eddig már három ízben, Berlinben, Prágában és Szófiában rendeztek hasonló szemináriumot azzal a céllal, hogy megismertessék a szocialista országok együttműködésének elméleti és gyakorlati kérdéseit a fiatal közgazdászokkal.

A szemináriumot a külkereskedelmi szakok és ifjúsági szervezetek együttesen rendezik.

Az egyetemünkön sorrakerülő szeminárium fő témája: A szocialista országok gazdasági együttműködésének gyakorlati és elvi kérdései, különös tekintettel az 1961—1965. közötti időszakra. Ezt három harmadéves hallgató Balázs Péter, Hargita Árpád és Maros Miklós dolgozta ki.

Tekintettel arra, hogy ez nemcsak külkereskedelmi, hanem ugyanolyan súllyal ifjúsági összejövetel is, a másik téma az ifjúsági szervezetek munkájához kapcsolódik. „A kommunista nevelés erkölcsi kérdései, az ifjúsági szervezet szerepe a kommunista nevelésben" címmel, magyar előadója, Miklós Ágnes, a KISZ külügyi csoportjának munkatársa.

A német egység kérdéséről is elhangzik egy előadás, azt az NDK delegációja tartja.

Minden témához hozzászólással készülnek a részvevő NDK, csehszlovák, román és bolgár delegációk is.

Természetesen, a tudományos és politikai vitákon kívül, városnézésre, operalátogatásra is sor kerül, s az egyetemi KISZ-szervezet és a kereskedelmi kar fogadást rendez a külföldi delegációk tiszteletére.

Egyetemünk hallgatói és dolgozói a május elsejei felvonuláson

Kilenc szavaló — 25 néző

Forradalmi költészet címen hallhattunk előadóestet április 26-án a KISZ-klubban. Igen gyér számú alig 20—25 főnyi hallgatóság előtt került sor 9 szavaló tudásának bemutatására. Nagyon szomorú ezt még leírni is, nemhogy látni. Nem ez jellemzi egyetemünk hallgatóságának kulturális színvonalát, érettségét, de igenis utal arra az érdektelenségre, és a magunkkal szembeni felelőtlenségre, amellyel az egyetem különböző kulturális rendezvényein minduntalan találkozunk.

Nem ez az első eset, hogy ilyen kevés néző előtt kerül sor egy-egy ilyen szólista estre, s félő, hogy nem is az utolsó. Ennek mint már több esetben is, nagyrészt a rossz szervezés is az oka volt. Ugyanis éppen ez délután tartotta, kétségen kívül nagysikerű nyilvános hétnyelv klubdélutánját a Nyelvintézet, s ennek végighallgatása után még egy újabb műsort megtekinteni — különösen most, a vizsgaidőszak küszöbén — elég komoly figyelmet és sok szabadidőt igényel. Mindez azonban nem okolhatja meg teljesen az érdektelenséget, és sajnos, ha kissé mélyebbre nézünk, az érdektelenség mögött néha értetlenséget és éretlenséget találhatunk.

Pedig szavalóink, hasonlóan többi lelkes kultúrosunkhoz, több figyelmet és elismerést érdemelnének. Az egyetemi kultúrmunka — éppen a nagymérvű érdektelenség, a közönség hiánya, és ezzel a közönség igény-kifejezésének hiánya miatt — lassan bizonyos öncélú jelleget ölt és igazi sikerre az egyetemen már nem is nagyon számíthatnak. Ez kétségen kívül hátráltatja, gátolja fejlődésüket, a további munkát.

Szavalóink különösen nagy lelkesedéssel készültek a bemutatóra, amelyet azonban még csak főpróbának szántak az őszi nagy bemutató előtt, mely remélhetőleg önálló irodalmi estté alakul át.

Elsőként Ady: Felszállott a páváját hallottuk *Kigyóssy Éva* tolmácsolásában, akinek azonban csak második szavalata, Simon Lajos: Nem elég című versének előadása sikerült igazán, mely sikerben nagy része volt a mának szóló, mély mondanivalójú versnek is.

A márciusi szavalóverseny győztese *Frenreisz István* először egy részletet adott elő Kossuth országgyűlési beszédéből, majd pedig Fazekas Ludas Matyijából. Ismét bebizonyosodott, hogy Frenreisz tiszta és szép hangjával, játékával elsősorban elbeszélő költemények, vagy komoly próza előadására alkalmas.

A soproni főiskolai seregszemlén aranyérmet nyert *Eless Béla*, egy Majakovszkij és egy Ady-verset adott elő, de igazán csak az Ady vers sikerült. Majakovszkij Induló balra című versének előadása nem ragadta magával a szavalót és így a nézőt sem, nem volt elég lelkesedéssel fűtött.

Bánhidai Agnes elsőként az Apostolból adott elő egy részletet. Mélyen átérezve a vers mondanivalóját szavalta el Ady Uj tavaszi seregszemlét is, de ilyen vers előadására férfihang inkább megfelelő. Aragon Balladája nagy sikert aratott, márcsak azért is, mert ritkán hallhatjuk.

Nagy Erzsébet szintén három költeménnyel lépett a közönség elé. Legjobban talán Batsányi Látója sikerült, de legtöbb reményre Eluard: Szabadság című verse jogosít. E vers még mélyebb átélésével és megértésével, a szavalás biztonságossá tételével nagyszerű eredményt lehetne elérni. József Attila: Város peremén című versének előadása hasonlóan a Bánhidai szavalta Ady-vershez, nagyobb sikert aratott volna egy férfi szavalónál.

Vadász Gyula, Petőfi: Egy gondolat bánt engemet című versét adta elő, szavalata azonban fáradt és sokszor monoton hangja miatt, nem a legjobban sikerült.

Kellemes meglepetést okozott Zelnik János Taurinusz: Dózsa beszédének megszólaltatásával, mely még az említett Kossuth beszédénél is jobban sikerült.

Az említetteken kívül egy-egy verset hallhattunk még *Finta Evától* és *Tenke Júliától*. Szavalatuk jól sikerült, de nem árt még csiszolni rajtuk. Hangjuk alapján mindketten elsősorban modern témájú és verselésű költemények előadására lennének alkalmasak.

Mindent egybevetve jól sikerült a szólistaest. Igazán csak az elismerés hangján lehet szavalóink munkájáról beszélni, de azért szabadjon egy-két megjegyzést tennem. Elsősorban nem is a szavalók felé.

Először is, egy-egy ilyen szavalóesten — szerintem — szinte egyáltalán nincs szükség a versek megmagyarázására, legfeljebb a kevéssé ismert költő rövid bemutatására. A költő beszéljen a versén keresztül. Ha jó a költő és jó a vers, magyarázkodás nélkül is megértjük, sőt, igazán így tudjuk értékelni.

Végül pár szót még a versek válogatásáról és az est összeállításáról. Általában komoly kifogást nem lehet emelni a válogatás ellen, de nem ártana a témakört kiterjeszteni. Gondolok itt elsősorban a spanyol Lorcára, a bolgár Botevre, a kubai Guillenre, a lengyel Mickiewiczre és a világirodalom sok más nagy költőjére, valamint a mai magyar költők közül például Garaira, Györére stb. A műsor, az említett és más költők verseivel történő kibővítése növelné a szavalóest színvonalát és így sikerülne egy teljes estét betöltő önálló irodalmi műsort alkotni. Talán még nagyobb sikert aratna a XX. század költőinek forradalmi verseiből történő összeállítás.

— szigeti —

FEGYELMI HATÁROZAT

A Közgazdász 1961. december 18-i számában bírálatot gyakorolt dr. Fogaras István és dr. Konrád Sándor ügyvitelszervezés jegyzetéről. A lap észrevételeire a számviteli tanszék vezetője elutasítóan válaszolt s ez szükségessé tette a bírálat észrevételeinek alapos megindokolását, következésképpen az említett jegyzet közelebbi megvizsgálását. Ez a vizsgálat azt eredményezte, hogy a szerzőkkel szemben fegyelmi eljárást kellett indítani. A fegyelmi eredményeképpen az egyetem rektora írásbeli megrovásban részesítette dr. Fogaras István egyetemi docenst és dr. Konrád Sándor adjunktust.

Az egyetemen elhangzottak olyan észrevételek, hogy túl szigorú ez az elbírálás a történtekhez képest. Ezért az alábbiakban leközöljük a dr. Fogaras Istvánra vonatkozó fegyelmi döntés indoklását.

„1. A jegyzet elkészítése során számos forrásmunkát megengedhetetlen módon használtak fel. Ahelyett, hogy e forrásmunkáknak a tananyagba kívánkozó tartalmát a jegyzet tudományos és didaktikai célkitűzésének megfelelően önállóan dolgozták volna fel, e forrásmunkák jórészének átvétele önállótlan módon történt. Sőt, nem egy esetben szó szerint vettek át többékevésbé terjedelmes részeket, annak feltüntetése nélkül, hogy más műből átvett idézetről van szó.

Igy Hófer Miklós. Korszerű irodaberendezés c. cikke (Műszaki Élet, 1961. január 19-i szám) az ön intézkedésére szó szerint belekerült a jegyzetbe (a jegyzet 155—159 oldalán). Ugyancsak szó szerint került a jegyzetbe Kende Ferenc: A szervező és a szervezés c. könyvének több oldala (a jegyzet 193—195 oldala); a Balássy—Ferenczy—Ladó: Iparvállalatok ügyvitelének és könyvvitelének szervezése c. könyvéből pedig számos bekezdést, mintegy 10 jegyzetoldal terjedelemben többhelyütt elszórva szó szerint vették át. (E könyv gondolatmenetét a jegyzet egyébként is sokhelyütt szó szerint követi.) A két utóbbi műből való átvételért elsősorban szerzőtársa dr. Konrád Sándor adjunktus felelős, közvetve azonban ön is, mivel mint tanszékvezetőnek kötelessége volt gondoskodni arról, hogy kialakítsa azt a munkastílust, amely hasonló mulasztásokat kizárttá tesz.

Még ha az anyagok idézés nélküli átvétele gondatlanságból történt volna is, a tudományos morál megsértése még gondatlanságból sem megengedhető.

2. A jegyzet átdolgozása az egyetemi reform jegyében lett elhatározva és így önnek, mint tanszékvezetőnek különösen kötelessége volt gondoskodni arról, hogy a jegyzet elkészítésénél a reform célkitűzéseit szem előtt tartsák. Ezzel ellentétben áll, hogy a jegyzet 200 oldalából kb. 40 oldalnyi olyan anyagot tartalmaz, amely a terjedelmet feleslegesen bővíti (szabványjelek, leltározási szabályzat, iratkezelési szabályzat).

Súlyosbítja a mulasztások megítélését, hogy az elmúlt tanévben bevezették a jegyzetírás díjazását és így a szerzőktől a jegyzet szakmai és didaktikai színvonalával kapcsolatosan jogosan lehetett volna elvárni fokozott gondosságot.

Enyhíti viszont az ön felelősségét, hogy a jegyzetírás alatt többhetes külföldi kiküldetésben volt, továbbá, hogy a jegyzet e tárgy korábbi tananyagánál tartalmilag lényegesen bővebb. Az új fejezetek egy részénél ugyan vitatható, hogy egyetemi tananyagba kívánkoznak-e, maga a tartalmi bővítés azonban mutatja az önök törekvését, a tananyag gazdagítására, az új anyagként elkészült III. fejezet pedig a jegyzet legsikerültebb része."

Hasonló értelmű dr. Konrád Sándor fegyelmijének indoklása is.

★

A fegyelmi indoklás alapján úgy véljük, mindenki belátja, hogy egyetemünk jelenleg szinte legfontosabb feladatát, a tananyagok korszerűsítését nem a fent ismertetett módszerek szerint kell végrehajtani.

A Nemzeti Galéria bemutatja új szerzeményeit

A Nemzeti Galériában rendkívül érdekes, változatos és gazdag kiállítás nyílt meg a legutóbbi napokban. A galéria az 1960—61-es évek folyamán élénk figyelemmel kísérte a különböző tárlatokon és kiállítási termekben jelentkező újabb és újabb művészek alkotásait és e művészi alkotásokból sok festményt és szobrot tartott alkalmasnak arra, hogy a Nemzeti Galériában helyet kapjon.

Ezek közül a festmények és szobrok, grafikák és kisplasztikai alkotások közül most 160 festményt és grafikai művet, 30 szobrászati alkotást választott ki a galéria igazgatósága. A kiállítás így szinte keresztmetszetét mutatja be az utolsó évek művészeti fejlődésének és helyzetének. Rendkívül sok művész szerepel a kiállításon egy-két alkotással, amelyek nemcsak jellemzők a művészek munkájára, hanem arra is, hol áll, hogy dolgozik a magyar képzőművészet. A kiállítás szinte kiegészítése a IX. képzőművészeti kiállításnak, amely határozottabb irányban válogatta a műveket, míg ez a kiállítás az alkotó művészek műtermi munkáját mutatja be.

A májusi tél

sem tudja otthon tartani a természet kedvelőit. Az elmúlt napokban több csoport szervezett kirándulást

Az akadály előtt...

és után

Egy kirándulás, kis kiruccanás...

A TERVSZERŰSÉG

Közgazdász mivoltunkhoz méltóan pontos tervet készítettünk csoportunk háromnapos börzsönyi kirándulásához. Vétettünk azonban egy súlyos koordinációs hibát. Tervünket nem hangoltuk össze a Légköri Állapotokat Szabályozó Központ terveivel. Mondanom sem kell — módosítani a mienket kellett.

Az első napon még minden szépen ment. Sőt! Egy terven felüli futballmeccsen terven felüli izomlázat is beszereztünk — már aki focizott. Másnap viszont a Csóványos körül tervezett nagy túra helyett kárpótlásul már csak egy kis csapat vállalkozott a nagy hidegben kisinóci szállásunkról felmászni Nagyhideghegyre, ahol aztán nagyobb hideg volt. Persze, a név nem jelent semmit, mert visszatérve Kisinócra, ha lehet, még inkább „nagyhideg" volt. Ekkor egyesek a közjó érdekében feláldozták magukat és hazajöttek Pestre megnézni, vajon itt is olyan nagy hideg van-e? (Az volt.)

Harmadik napi útitervünket — a beiktatott grandiózus focizás kivételével — nem teljesítettük. A focizás címén rendezett csontzene színhelye szerencsére közel esett az erdei kisvasúthoz, így elhagyva a nagy csatamezőt, hűsítő nap- és szélfürdőzés után felültünk a síneken baktató masinára, és estére szépen hazadöcögtünk.

A NAPKELTE

Egy-egy kiránduláson a sok ember külön-külön sokfélét akar. Ilyesmi nem is okoz gondot, ha mások is akarják. De ha nem... Akkor konfliktusok keletkeznek, néha csendesek, néha zajosak. Napfelkeltét például az egyik szobában csak egyetlen ember szeretett volna nézni — a többi nem. A napimádónál azonban volt egy ébresztőóra is, közismert nevén vekker —, mely utóbbi elnevezés sokkal inkább kifejezi a szerszám működésével járó lelki megrázkódtatásokat. Különösen hajnali 3 órakor. Ám a többség akaratának végrehajtója a lámpaoltás utáni csendben arrább tolta az ébresztőóra mutatóját. (Elég, ha a nap 8 óra tájban kel fel.) A merénylet mégsem sikerült. Az óra tulajdonosa automatikusan felébredt három órakor, felkelt, és felöltözött, majd miután észrevette a későbbre csavart mutatót, visszaállította négy órára és káröveudő elégedettséggel ment napfelkeltét nézni a másik szobából összetoborzott lelkes emberekkel. A szoba többi lakója — valamennyi hétalvó lévén — nem méltányolta azonban a vekker igyekezetét és zavartalan mély álomban aludtak „hajnali" kilenc óráig. A kivonulók pedig ezalatt a felhőkkel borított napkelet felé fordulva énekelték, hogy „Süss fel nap, fényes nap..." Később, persze, amikor az éneklést abbahagyták, a Nap is ki merte dugni fejét a felhők közül, majd amikor látta, hogy a korán kelők végre hajlandók visszatérni a menedékházhoz, teljes pompájával előbújt és egész délelőtt gúnyosan mosolygott.

AZ IDŐJÁRÁSRÓL

Azok, akik a csoport rendíthetetlen és mindenre vállalkozó emberei voltak az eltelt három nap alatt szemléltető oktatásban részesültek hazánk éghajlati viszonyairól és egy évi időjárásáról.

Kellemes tavaszi reggelen indultunk, dél felé Törökmezőn már hideg februári szél fújt, este pedig októberi hűvös szélcsend lepte meg a tájat. Másnap reggel dermesztő november köszöntött be, Nagyhideghegy felé haladva a felhők között orkánszerű szél tombolt, fet a menedékháznál decemberhez illő kiadós hó esett, majd még kiadósabb jégdarabok. A ködbe burkolózott hegytetőről visszatérve a völgybe, csendes őszi eső fogadott, majd egy óra múlva nyári zápor hullott. Harmadnapra kisütött a Nap és a táj olyan volt, mintha harmatos augusztusi reggel lenne. Az égen bárányfelhők kergetőztek, majd délfelé szép fehér gomolyfelhők jelentek meg a kék égen, közülük pedig egyre melegebben sütött a Nap, de a július felé tendáló ragyogást áprilisi vad szél tette kellemetlenné. Napnyugtakor a vonatból nézve tőlünk balra felhőszakadás, tőlünk jobbra nyári naplemente, ahol a vonat ment, tavaszi zsongás... A Nyugati pályaudvar kapuján kilépve, legnagyobb csodálkozásunkra még a Körúton is volt időjárás. Aki nem hiszi, kérdezze meg a csoport lelkes kirándulóit.

III. ált. szak.

Morzsák

Egyszer egy karrierista azt álmodta a, hogy választania kell a feje és a könyöke között. A fejéről mondott le.

★

Bizonyos körülmények között az egyetemisták illemkódexének szerves része a hazugság. Év közben: készültem. Vizsga előtt: nem tudok semmit.

★

Szeretem elnézni a párokat az utcán, az egyetemi folyosókon, az előadókban. Csak akkor fog el a rémület, ha arra gondolok, hányan átkoznak majd el, amiért nem léptem közbe, persze még idejében.

★

A nyápic keserve: A sportolók igen rokonszenvesek, csak ne lennének olyan rémesen izmosak.

★

Egyik éjjel azt álmodtam, hogy az egyik kollégiumunk kapujáról ellopták a táblát és a János-pince bejáratára szegezték fel. Felébredve alig tudtam elhinni, hogy ez még senkinek sem jutott eszébe.

★

Abszolút lustaság: Aki rest felülni puskázni a felső padsorokba.

KINEVEZÉS

A Művelődésügyi Minisztérium megbízta Kiss Artur docenst, egyetemünk filozófiai tanszékének vezetésével. Dr. Schuszter Ede pedig a számviteli tanszék vezetésére kapott megbízást.

Fogadás a kultúrcsoportok tiszteletére

Az egyetem vezetősége, a párt- és KISZ-szervezet fogadást rendezett a soproni kultúrális seregszemlén sikeresen szereplő művészeti együttesek tiszteletére. Ezt az alkalmat használta fel KISZ-szervezetünk arra, hogy ünnepélyesen búcsúztassa a kultúrcsoportok negyedéves tagjait, és megköszönje eredményes munkájukat.

A fogadáson számos jutalmat osztottak ki a jól dolgozó aktíváknak.

TUDOMÁNYOS VITA

A gazdaságossági számítások néhány elvi, módszertani kérdéséről az Ipari Kar Tanácsának ülésén

Április 13-án az Ipari Kar Tanácsa a téma több külső szakértőjének részvételével tudományos vitát tartott „A gazdaságossági számítások néhány elvi, módszertani kérdése" címmel.

A vita célja — mint erre Bikics István, a kar dékánja megnyitó szavaiban rámutatott — az volt, hogy elősegítse a gazdaságossági számítások legalapvetőbb elvi kérdéseit tekintve a Kar oktatóiban a nézetek tisztázását, másrészt pedig, hogy előmozdítsa az Ipargazdaságtan tanszék tudományos tématervének elvi megalapozását és főfeladatainak kikristályosítását. A tanszék ugyanis távlati tervében éppen a gazdaságossági számítások elvi, módszertani kérdéseit jelölte meg tudományos munkájának profiljaként.

A vitaindító referátumot dr. Wilcsek Jenő egyetemi tanár az Ipargazdaságtan tanszék vezetője tartotta. Igen sok kérdést felvető, érdekes, és intenziv vitát kiváltó előadásának központi gondolata az volt, hogy a legkülönbözőbb célokat szolgáló gazdaságossági számítások *egységes alapelvekre kell hogy épüljenek.* Ilyen legfontosabb alapelvek például, hogy a gazdaságosság a szocializmusban csak népgazdasági teljes összefüggésben értelmezhető; hogy a gazdaságosság viszonylagos fogalom, és így számítása optimalizálás jellegű; hogy a gazdaságosság elvét elsősorban a népgazdasági tervnek kell érvényesítenie, ezért olyan számítási módszerek kialakítására kell törekedni, amelyek lehetővé teszik a központi terv optimális kialakítását; hogy az árrendszert a pénzügyi- és hitelrendszert és az anyagi érdekeltségi rendszert így kell kialakítani, hogy a vállalatoknál az legyen előnyösebb, ami népgazdasági szinten gazdaságosabb, ahol pedig a népgazdasági összefüggésekben értelmezett gazdaságosság összeütközésbe kerülhet a vállalati érdekekkel, ott nem szabad a döntést a vállalatokra bízni, az ilyen eseteket azonban a minimumra kell csökkenteni.

A referátumban szükségszerűen jelentős helyet foglaltak el az árrendszerrel kapcsolatos kérdések. Az előadó hangsúlyozta, hogy az árrendszert alkalmasabbá kell tenni a gazdaságossági számítások céljaira, ezért az árakat, a munkaráfordítások arányaitól csak feltétlen indokolt esetben és csak úgy szabad eltéríteni, hogy „a gazdaságosság jelzésére alkalmasak legyenek". Ezért helytelen az árakat a gazdaságossági számításokban korrigálni, mint ahogyan például ezt ma az exportgazdaságossági számítások keretein belül az ún. reálönköltségszámításokban teszik.

Az előadó más vonatkozásokban is élesen bírálta a gazdaságossági számítások jelenlegi gyakorlatát, például a számítások parciális jellegét, az exportgazdaságossági számítások gyakorlati hasznát, a kapcsolódó beruházások figyelembe vételének módját stb.

Az előadást követő élénk vitában a felszólalók a kifejtett tézisek nagy részével egyetértettek s külön is hangsúlyozták az exportgazdaságossági számítások — bár egyesek szerint túlzottan éles — bírálatának indokoltságát.

A vita egyik leggyakrabban *visszatérő kérdése az áraknak a gazdaságossági számításokban játszott szerepe volt.* A hozzászólók a referátum azon tételével általában egyetértettek, hogy az árrendszert alkalmasabbá kell tenni a gazdaságossági számítások céljaira. Néhányan azonban bírálták az előadót azért, mert véleményük szerint a gazdaságossági számítások problematikáját lényegében a „helyes", a gazdaságosság jelzésére alkalmas árrendszer megalkotásának problémájára redukálja.

Ugyancsak többen vitatták azt a tézist, hogy az ilyen árakat nem kell, sőt, nem helyes a gazdaságossági számításokban korrigálni, mint felvetették, a kérdés differenciáltabb kezelést kíván: Az árak a rövidlejáratú vállalati döntések megalapozását szolgáló számításokban akkor alkalmazhatók korrigálás nélkül, ha magukat az árakat népgazdasági szintű, ún. optimummérleg-számításokkal alapozzák meg, mégpedig olyan optimumszámításokkal, amelyek függetlenek az érvényes árrendszertől. Emellett a tényleges árrendszer kialakítása során a gazdaságosság mellett más tényezőket is figyelembe kell venni. A hosszú lejáratú döntések megalapozását célzó számításokban általában korrigálni kell az érvényes árakat, hiszen a figyelembe vett hosszabb időszak folyamán változnak az árakat meghatározó tényezők s így szükségszerűen változó árakkal és árarányokkal kell számolni.

Elég éles vitát váltott ki az előadónak *az „egymutató — többmutató", illetve az „egy kritérium — több kritérium" kérdésében kifejtett álláspontja is.* Ezzel kapcsolatban főként arra mutattak rá, hogy a programozás matematikai módszereinek fejlődése kapcsán a probléma újszerűen vetődik fel, mert e módszerek alkalmazása a vitát lényegében az eddig egymással szemben álló álláspontok szintézise alapján oldja meg: a program célfüggvényének tartalma, vagyis a program optimumának kritériuma az „alapvető mutató", ugyanakkor azonban korlátozó feltételként egy sor „más mutató" (tényező) is figyelembe vehető.

Többen egyetértettek azzal a tézissel, hogy a programozás több kritérium alapján is elvégzendő, s végül, a döntés során *közgazdasági mérlegeléssel kell a különböző kritériumok alapján kialakított programok között „súlyozni".* Emellett azonban felmerült az a vélemény is, hogy a szocialista bővített újratermelés tervének általános optimum-kritériuma szükséges a parciális számítások alapelveinek, illetve kritériumainak tisztázásához. Ez a kritérium pedig, ami a szocialista gazdaság lényegét fejezi ki, egyre inkább kikristályosodik: a társadalom tagjai anyagi és kulturális szükségleteinek az adott feltételek között maximálisan lehetséges kielégítése a társadalmi munkaráfordítások minimalizálása mellett. A tudományos kutatás egyik feladata éppen azoknak a feltételeknek a tisztázása, amelyek mellett a parciális számításokban alkalmazott különböző kritériumok (a nemzeti jövedelem maximális növekedése, a költségek minimuma, a tiszta jövedelem maximuma stb.) összhangban vannak a hosszúlejáratú népgazdasági terv optimalitásának alapvető ismérvével, illetve eltérnek attól. Egyetértés volt azonban abban, hogy a minőségi tényezőket is figyelembe vevő sokoldalú közgazdasági elemzést semmiféle számítás nagy programozás nem teszi szükségtelenné.

M. E.

A haladás ellensége

— Jöjjön át hozzám fürödni!

Néhány szó az utódokról

Az utóbbi hetekben a szokásosnál jóval többet beszélünk a diákköri munkáról. Mivel nemrég folytak le nálunk a III. tudományos diákköri konferencia ülései, érthető ez a fokozott érdeklődés. A napokban éppen egy ilyen beszélgetés részese voltam, s arra gondoltam, mennyivel előbbre állnánk, ha egész évben ilyen divatos lenne nálunk a tdk. Ha vitatkozunk róla, az annak is jele, hogy törődünk vele. S ha a KISZ és a tanszékek egyaránt egész évben legfontosabb feladataik egyikeként tartanák számon, most nem kellene hatáskört és hovátartozást elemezni.

— Nézzétek meg a diákköri konferencia meghívóját — nyújtotta valaki. S mi valóban néztük is, tapasztaltuk is: úgy van, amint mondja:

A meghirdetett dolgozatok szerzői között

nincs egyetlen első

vagy másodéves hallgató sem. Lehet, hogy akadémikusnak tűnik, de először azt kell eldönteni, valódi probléma-e ez vagy sem?

— Kár keresni, úgysem lesz meg kákán a csomó — mondhatná valaki. A dolgok rendje s módja az, hogy az első két évfolyamon még nincs meg az az erő, az a plusz, ami a tudományos diákmunkához szükséges, de legkivált ami egy önálló dolgozathoz kell.

Hm, ez biceg, mert mondják az elődök, hogy volt már rá példa. Volt bizony. Igaz, senkitől sem várhatjuk, hogy árpolitika és árképzés tudományában búvárkodjék alkotó módon, amikor még az első félévekben politikai gazdaságtannal, gazdaságföldrajzzal s más tárgyakkal alapoz. De miért ne munkálkodhatna éppen az alapozó tárgyak témáiban? S miért ne foghatna össze mondjuk elsőéves egy olyannal, aki már túl van a felén, hogy közös dolgozatot írjanak? Erre is volt már példa. S ez ötletnek sem olyan rossz.

De ha dolgozatok nem is születtek seregestül, az elsőévesek tollából, biztosan szorgalmasan dolgoztak a diákkörön belüli apróbb munkákban. Adatokat gyűjtöttek, témákkal kacérkodtak, hogy vajon, melyik is lesz az igazi, ha majd elég erősnek érzik hozzá magukat. Nem, ez sem történt. Őszintén megvallom, nem jártam utána minden diákköri csoportnak, de ahol érdeklődtem, egybehangzóan ilyen volt a vélemény. Másszóval, merem általánosítani anélkül, hogy vállaim közé rejteném fejem. Summa summárum:

az eredménytelenség nyitja — érdektelenség

a javából. De megálljunk egy pillanatra, hátha egy kicsit korai a summázás.

— Ti úgye mind a hatan másodévesek vagytok? Nos, jelentkezett közületek valaki év elején tdk-ra?

Hárman válaszolják, hogy ők jelentkeztek. Az egyik ipargazdaságtanra, a másik pénzügyre, a harmadik politikai gazdaságtan témára.

És?

És . . .

Szóval, a jelentkezésen túl nem történt semmi. Vagy majdnem semmi. Mindenesetre, most már nincs kapcsolatuk a csoportokkal. Amikor jelentkeztek — így mondja egyikük —, nagy volt a lelkesedés. Tagadják, hogy meggondolatlanul, vagy ambíció híján jelentkeztek volna annak idején. Sőt. Aki politikai gazdaságtan munkára jelentkezett, iparszakos ugyan, de legkedvesebb tárgya a pg. Azok közé a ritka emberek közé tartozik, akiknél a kötelező irodalom sem hiányzik. A másik kettő pedig arra gondolt, hogy hasznos lesz többkevesebb jártasságot szerezni azokban a témákban, amelyek később szaktárgyaikban bukkannak elő.

Hol hát a hiba magyarázata? — tőlük kérdezem maguktól. Az elsősök helyzetéről azt a véleményt kapom, hogy a kezdő évben örül az ember, ha szilárd talajt érez a lába alatt. Még hozzáteszik, nem tartják lehetetlennek, hogy valaki belefogjon a munkába, de valószínű, hogy hasonló sorsra jut mint ők. Nyelvtudásbeli hátrányokat is említenek és joggal. Persze, ennek, mint a dolognak általában megvan a másik oldala is. Nem olyan régen, közöltünk tapasztalt harmadévestől olyan nyilatkozatot, miszerint éppen dolgozata anyagának összegyűjtése közben gyarapodott nyelvtudása is. Egyikük arról szól, hogy

szétaprózódik az idő:

könyvvitel matematika, általános statisztika, s nyelvi zárthelyi dolgozatok kergetik egymást. Szünet.

Azután egy szegett félmondatból kiderül, hogy azt is okolják, hogy a diákköri csoportokból nem nagyon érdeklődtek felőlük. Elfogadták jelentkezésüket, s tovább nem történt semmi. Persze, belátják, ha amúgy istenigazából tenni akartak volna, csak megtalálták volna az oktatókat is, a felső éveseket is. De nem találták meg. Nem hívták őket, s ők maguktól nem mentek. Hibásak ők, s hibásak azok is, akik nem mentek elébük. Nem mozdult sem a Hegy, sem Mohamed. S ez így nincs jól, hiszen a jövő évi meg az azutáni tdk-csoportok törzstagjairól van szó! Tény az, hogy egy teljes esztendőt vesztettek már. Egyet már mindenképpen.

Torma

Év végi hajrá a 20 óráért

Nem probléma az idén a társadalmi munka vállalás teljesítése. Bőven van munkaalkalom és hallgatóink élnek is a lehetőségekkel. Felvételeinken a hideg szél miatt kevés számú, de lelkesen dolgozó harmadéves általános kari hallgatóink láthatók.

Hozzászólás

„A politikai körök ma és holnap" című cikkhez

A Közgazdász két legutóbbi számában komoly megállapításokat olvashattunk „A politikai körök ma és holnap" cím alatt, a politikai órák jelentőségéről. Ezzel kapcsolatban szeretnék néhány kérdést felvetni, amelyek évfolyamunk politikai óráinak színvonalát is emelné.

Előrebocsátom, hogy a cikkben foglaltak nagy részével egyetértek. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a politikai körök nagymértékben elősegítik egyetemi ifjúságunk politikai fejlődését, de teljes mértékben nem tudják kielégíteni azt az igényt, amelyet velük szemben támasztunk. Sajnos, a politikai órák sokszor unalmasak, szürkék és nem keltik fel hallgatóink érdeklődését.

A kérdés megoldására az előző két cikk nagyon helyes megállapításaihoz kapcsolódva a következőket javasolnám:

A politikai körök színvonalát emelné, ha a jelenlegi formáját csak az I. évfolyam befejezéséig fogadnák el. Vagyis: az I. évfolyamon a már eddig bevált gyakorlat szerint leraknánk a politikai képzés alapját a tanár elvtársak segítségével, a téma megadásával, az előadásra való kellő felkészítéssel. Végeredményben ezzel előkészítenénk a politikai fejlődés alapját. A továbbiakban meg kellene adni a lehetőséget az öntevékenyebb kezdeményezések kialakításához. A vita kialakítását elősegítené a csoport érdeklődésének megfelelő téma kiválasztása, ugyanis a javasolt témákra való felkészítés, e témákról szóló politikai óra sok esetben erőltetett jelleget ad a vitának.

Érdeklődésre számottartóbbak lennének a politikai órák, ha esetenként egy-egy lényegesebb, leginkább aktuális politikai eseményhez kapcsolódnának.

A fennálló, de kijavítható hiányosságok nagyon sok hallgatóban olyan gondolatokat ébresztenek, hogy feleslegesek a politikai órák. Ez nagyon helytelen szemlélet. Az ilyen megítélés a felszínes következtetésekből adódik. Ha őszinte következtetéseket vonunk le a politikai órák működéséről, mindenképpen megállapíthatjuk, hogy a csoport egészét tekintve, komoly eredményeket értünk el a politikai öntudat fejlődése területén. Ezt különösen a kevésbé aktív, sőt, néhány esetben erősen passzív hallgatók politikai fejlődésén keresztül mérhetjük le.

Az eddig elhangzott javaslatokat összegezve, remélhetjük, hogy a politikai órák holnap még eredményesebben, minden hallgató igényét még kielégítőbben működnek.

Tesner István
Ipar III. évf. agit. prop. titkár

Értünk van, a miénk

Miképpen látja el feladatát, tölti be szerepét a KISZ-klub — erről beszélgettünk Párniczky elvtárssal.

Az élénk klubélet egyik akadálya eddig a kietlen, barátságtalan berendezés, környezet volt. Ez a probléma hamarosan megoldódik, mert megfelelő pénzösszeget biztosítottak a klub részére. Az új berendezést az Iparművészeti Főiskola két hallgatójának elgondolásai alapján készítik el, a külcsín tehát meglesz.

Másik akadály, hogy a tv-közvetítése idején legtöbbször próbák vannak. Ezen nem lehet segíteni, mert sajnos, nem nagyon bővelkedünk helyiségekben és a próbákat ott kell megtartani, ahol a legkevésbé zavarják az esti oktatást. Ennyit a külső akadályokról.

De nézzük meg, milyen is a tulajdonképpeni klubélet, milyen szórakozási és művelődési lehetőségeket ad.

Legnagyobb problémát az irodalmi kör létrehozása okozza. Köztudomású, hogy a hallgatóság egy részének irodalmi műveltsége és érdeklődése alacsony. Az irodalmi kör célja ennek megszüntetése lenne — de sajnos, csak lenne. Az igazság az, hogy nem megy. Nem sikerül megtalálni a megfelelő formát. Önképzőkör alapon nem lehet, ez legfeljebb azokat vonzaná, akik úgyis foglalkoznak a dolgokkal.

A klub többi rendezvénye, tanfolyama sikeresnek mondható. Népszerűség tekintetében első helyen kell említeni a nemrég megindult modern tánctanfolyamot. Ennek célja a legmodernebb táncoknak is kulturált, mindenféle túlzástól mentes elsajátítása. Az érdeklődés olyan nagy, hogy egyesek a tanfolyam elvégzése után versenytáncosokká szeretnék képezni magukat.

Ugyancsak nagy érdeklődéssel indult a bridge tanfolyam. (Körülbelül negyven résztvevővel.) Szikinger elvtárs, a tanfolyam vezetője elégedett az eredményekkel.

A klub rendezte az Ifjúsági Fórum-előadássorozatot is, amely szintén nagy népszerűségnek örvend. Az eddigi előadások színvonala alapján ez teljesen indokolt is.

A klub, mint láttuk, lehetőséget ad a szórakozásra. Sajnos, egyesek visszaélnek ezekkel. Az úgynevezett „törzsvendégekről" van szó, akik előadás helyett is inkább biliárdoznak. Ezeknek a visszaéléseknek a megakadályozása azonban nem a klubvezetőség, hanem az illetők csoporttársainak a feladata. A többieket — a hallgatók nagy többségét — színes programjával és remélhetőleg hamarosan szép berendezésével szeretettel várja a KISZ-klub. Hiszen értük van!

K. Zs.

Aki nem tud arabusul,
tanuljon meg arabusul

Egyetemünk néhány hallgatója a világnyelvek mellett különböző, általában ritkán beszélt nyelveket tanul.

KAPOSI ERZSÉBET
például a svéd és lengyel nyelvekkel foglalkozik. Másodéves földrajzszakos hallgató, szépen beszél németül és az orosz is jól megy neki. A svéd nyelvet a József Attila Szabadegyetemen tanulja, ahol negyedévesek közé rakták, úgyhogy nagyon erősen rá kellett kapcsolnia — ha egyáltalán „létezni" akart haladó társai között. Már sokat sikerült a lemaradásból behoznia, és nagyon szépen fejlődik.

— Fel tudod majd valahol használni a svéd nyelvet?

— A nyáron idegenvezető voltam és mondták, hogy jönnek majd svéd vendégek Magyarországra. Ezért, ha valaki idegenvezető, akkor nagyon jól tudja alkalmazni ezt a nyelvet, tekintve, hogy kevesen beszélik.

— És a lengyel nyelvvel mióta foglalkozol?

— Körülbelül egy éve kezdtem el foglalkozni vele. Nyáron volt egy lengyel csoportom, sokat tanultam tőlük, megtetszett a nyelvük és nagyon jólesett, hogy olyan szeretettel vettek körül. Lengyelül már sok mindent el tudnék mondani, persze még sokat kell tanulnom, de hiszen nagyon szeretem.

SCHWINDE JÓZSEF
arabot tanul.

— Már gimnáziumban elhatároztam, hogy arabul fogok tanulni. Nagyon megörültem, hogy az egyetemen erre lehetőség nyílt. Lelkesedésem azonban egy hónap múlva erősen megcsappant, amikor megismerkedtem a nyelv nehézségeivel. Azt hittem, sosem tanulok meg írni és olvasni, de most már ott tartok, hogy önálló szöveget is olvashatok, persze szótár segítségével. Jelenleg például az SZKP programjából olvasunk arab nyelven. Sajnos, az oktatás még kezdeti. Boga István elsőízben tanít itt az egyetemen, kidolgozott, rendszeres nyelvtan még nincs, ami van, az főleg bölcsész hallgatók számára alkalmas. Ugy érzem, hogy ezt a nyelvet itt az egyetemen csak akkor lehet megtanulni, ha az ember négy év folyamán hosszú délutánokat foglalkozik vele. A vállalatok tervbe vették szorosabb kapcsolatok kialakítását Kelettel, tulajdonképpen ezért indították az arab nyelvű szemináriumokat.

— Hányan tanultok itt arabul?

— Jelenleg öt harmadéves és tíz elsőéves hallgató tanulja az arab nyelvet. Az elsősök között két fiú van, akik nagyon jól fejlődnek, meg kell mondani, sokan csak pihenőórának tekintik az arabot, természetesen, ezek fejlődése sokkal lassúbb. Mi, harmadévesek nagy intenzitással tanulunk.

KERÉKGYÁRTÓ LÁSZLÓ

— Mindig érdeklődtem a keleti dolgok iránt. Sokat olvastam Kínáról és ez váltotta ki belőlem, hogy szerettem volna a kínai nyelvvel foglalkozni. Mivel erre az egyetemen lehetőségem nyílott, hát ezt választottam. Egy-két évig orosz tankönyvek alapján tanultunk, nagyon sokat kellett vele foglalkozni, mert az írásjelek megjegyzése nagyon nehéz. Most harmadikban egy kínai tanárnőt kaptunk, ő lelkesen foglalkozik velünk. Kínai tankönyvből tanulunk, a nyolcadik osztály tankönyvéből. Van egy kínai barátom, akivel hetente egyszer találkozunk és ilyenkor kínaiul próbálunk beszélgetni. Most az órákon gazdasági szöveggel fogunk foglalkozni. Egyelőre nem vagyok tisztában azzal, hogy mire fognak használni minket, ezért néha elkeseredünk, ettől függetlenül nagy kedvvel foglalkozunk a nyelvvel, annak ellenére, hogy hosszabb idő kell az elsajátítására. Mire végzünk, körülbelül tudunk majd újságot olvasni és írni. Szóval, a középfokú nyelvvizsgát le tudjuk tenni. Végzés után azonban ugyanilyen intenzitással kell a nyelvvel foglalkozni, hogy jól belejőjjünk. Mi, a pekingi nyelvjárást tanuljuk. Végzés után a Szabadegyetemen tanulhatjuk tovább a kínai nyelvet. A harmad évfolyamon hatan, az első évfolyamon pedig öt hallgató tanul kínaiul.

Mozaikok kiváló sportolóinkról

KORDA GYÖRGYI

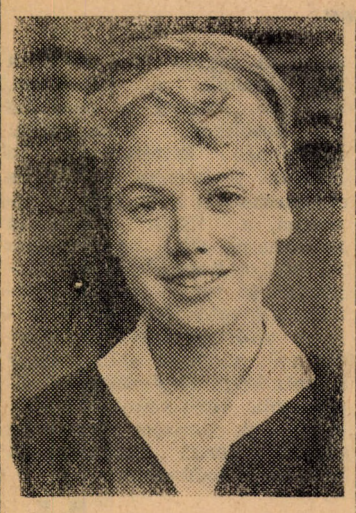

Első a tanulás — mondtam én és s Korda Györgyi egyetemünk első éves külker szakos hallgatója, helyeselt. Elmondhatom róla, hogy ő hazánk jégtáncbajnoka s február 22 és április 4 között fél Európát bejárta. Genf, Prága, Pozsony, Moszkva, Kijev után, most nagyon szorgalmasan jár az előadásokra.

— Eredményeidről mi a véleményed? — kérdem.

— A világbajnokságon egy kissé sajnálták tőlünk a pontokat a bírák, ott is tizedikek szerettünk volna lenni, mint az EB-n.

— Honnan hoztad legkellemesebb élményeidet?

— Prágából. Most jártam ott először, s a lezajlott verseny izgalmai után — mivel itt csak bemutatót tartottunk, nagyon jól éreztem magam.

— S Genfből?...

— A divat. Mind a férfiak, mind a nők nagyon elegánsak s nagyon divatos náluk a bőrruha. Nekem különösen a hétnyolcados fehér bőrkabát tetszett.

— Milyenek a genfi szórakozóhelyek?

— Sajnos, erről nem tudok felvilágosítást adni. Sportszerűen éltünk.

— Jövőre milyen eredményeket szeretnél elérni?

— Mivel nyáron nem lesz edzési lehetőségünk, lényeges javulást nem remélhetek.

KORONICS KÁROLY

— Te voltál a múlt évi országos ifjúsági asztalitenisz bajnok? — szegezem minden bevezető nélkül Koronics Károly egyetemünk első éves belker szakos hallgatójának a kérdést. — Most miért nem hallani rólad? — talán a tanulás?

— Nem — átigazolás alatt vagyok. Régi, pécsi csapatom felbomlott a télen...

— Most hová mész?

— Az Egyetértésbe, átigazolva.

— És az egyetemi csapat? — kérdem, ha bár talán tudom is a választ.

— Tudod, nagyon szívesen ide jönnék, bár a csapat most még csak a Budapest II. osztályban van az első helyen, s biztosan feljut az idén, de továbbjutásában már nem bízom, mivel jóformán semmit nem edzenek, pedig tehetséges fiúk.

— Te hol edzel?

— Itt az egyetemen. Olyan edzőféle vagyok a csapatnál, azonkívül válogatott kerettag is vagyok.

— Nemzetközi szereplésed volt?

— Sajnos, tavaly lemaradtam az ifjúsági Európa-bajnokságról, mivel az asztaliteniszben 17 év a korhatár, s én egy hónappal túlléptem, mire megrendezték.

— Ez kellemetlen, s hol lett volna?

— Jugoszláviában.

— Milyen versenyre lesz lehetőség a jövőben?

— Nemzetközi magyar bajnokság lesz az ősszel, amelyen én is elindulok.

— kékesi —

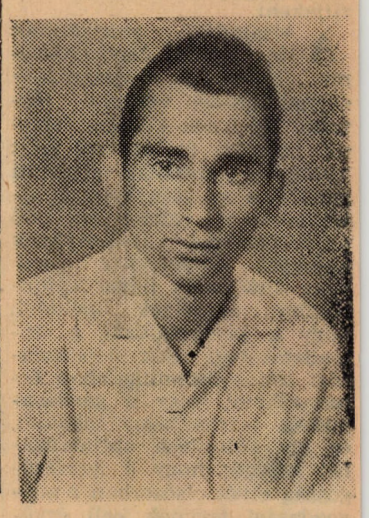

Tanulás és játék

Ma már csak a szakemberek tudják, csak a tanárok ismerik a didaktika és a pedagógia történetének azokat az időszakait, amikor Comenius és más nagy emberei a tanításnak megalkották a tanulóóra fogalmát. Hatvan perc. A tíz perc szünet szintén hozzátartozik az óra egységéhez, és amikor a második csöngetés felhangzik, lezárul egy munkafolyamat, megkezdődik egy új. De vizsgáljuk meg, így van-e valóban? Vége van-e az órának az óra végén? Az óra elején kezdődik-e az óra?

Olykor a villamosban ülsz vagy a menzán sietsz az önkiszolgáló tálak színes forgatagában és a nyelvóra tartalmi elemei: mondatfoszlányok halvány nyelvtani erővonalak mint a hajdani szférák zenéje Platon matematikájában tovább muzsikálnak benned. Bjeléet párusz ogyinókij...

Ma még vitatkozunk azon, hogy a tudattalan önálló pszichikai valóság-e? A pszichoanilízis munkahypotezisekkel dolgozik és bizonyítékul nem hozhat fel mást, mint a statisztiktai esetek valószínűséget sugárzó sokaságát. Annyi azonban biztos, hogy ami az érzékszervek öt kapuján a külvilágból mint forma, szín, hang, szó, struktúra és jelentés beáramlik, tovább járja a maga titokzatos keringő táncát, tovább él tudatunk mélyén. Igen nagy jelentősége van tehát annak, hogy *a nyelvóra nem zárul le a nyelvóra végén, hogy az ott hallott helyes mondatok szépen fogalmazott beszédfoszlányok bent erősödnek, bent frissülnek fel a tudat mélyén.*

Tyeplov, szovjet pszichológus külön fejezetet szentel az ábrándozás lélektani tényének. Valahogy úgy írja, hogy az álmélkodás, ábrándozás gondolatokat és emlékeket szétszóró szórakozás, olyan mint egy agyfürdő; koncentrálás után szétszórás, figyelem után pihenés. A pihenés sohasem teljes. Az alvás időszakában sem szakad meg életünk. Csak éppen a biopszichikai organizmus egy sereg funkciója szünetel. *Ha tehát mi az ábrándozást bizonyos fokig irányítani tudjuk, mérhetetlenül megnövelhetjük minden tanulásunk, tehát nyelvtanulásunk ütemét is.*

Vizsgáljuk meg kíméletlen őszinteséggel, minden illúziót és udvariaskodást félretéve, miről szoktak az emberek álmodozni? Álmodozás és gondolkodás sokszor egybefolynak. Politika, szerelem, karrier, gondok, veszélyek stb. Ha azonban elméleti kérdések töltik ki álmodozásunk időszakait, akkor már kultúrfokra emelkedtünk. Miért ne álmodozhatnánk idegen nyelven? Számoljuk csak össze, mennyi perc telik el a napból hiába. Várakozás a villamosmegállónál, hosszú szünet az órák között, ébredés utáni percek, elalvás előtti percek. Az agy ilyenkor zsongó kaleidoszkóp, mely számunkra anarchisztikus összevisszaságban sugározza, keringteti a képzeteket és emlékeket.

Nyúljunk bele ebbe a kaotikusnak látszó kaleidoszkópba! *Mondogassuk az idegennyelvű mondatokat, mesélgessük magunkban azokat az apró töténeteket,* amelyek életünk egységes drámájába illeszkednek. Ha nem jut eszünkbe egy-egy szó, ne keressük meg rögtön a szótárban. Tartsuk ébren azt a parányi intellektuális vágyakozást, mely ilyenkor komoly emberben feltámad, mert így jobban köti meg az új ismeretet agyunk, mint hideg és száraz lelkiállapotban.

Statisztikai megfigyeléseket végeztem. Nem akarom most az adatokat felsorolni, az alapelv, melyet ezekből levontam, így hangzik: a nyelvóra véget érhet tízkor, tizenkettőkor, kettőkor. De az ember kapcsolata a nyelvvel nem ér véget az óra után.

Tudatosítsuk azt a tényt, hogy ábrándozhatunk sok mindenről, ami az idegen nyelv területére tartozik. Emlékek, a környezet leírása, a felöttlött kérdések, saját megállapításaim, véleményem. A sokszor végigképzelt emlékek idegen nyelvű formája lassan beleépül az órán tanult rendszerbe és a nyelvtudásunk erősödik.

„Majd bolond leszek még pihenő időmben is tanulni! Különben is útálom a nyelvtant!" — mondhatná valaki. „Nincs papírom, amire felírjam" — vethetné ellenem valaki más. Nos, barátom, én ismertem olyan főosztályvezetőt, egyik fontos minisztériumban, akinek zsebében papírcédula volt és arra minden nap 4—5 szót felírt. Villamoson, lefekvés előtt, ebédszünetben többször elolvasta és így tanult.

Mindennek az a feltétele, hogy a munkát, vagyis a tanulást ne tekintsük ellenségnek. Szeretem-e azt, ami a kötelességem? — így kell felvetni a kérdést. Az egyéni boldogság talán csak ennyi: azzal foglalkozni, amit szeretünk. — Ha elmosódik a határvonal munka és játék, tanulás és szórakozás, kötelesség és öröm között — akkor már megnyertük a csatát.

Végezetül tehát megismétlem: *a nyelvóra csak sűrített központja annak a szellemi-lelki folyamatnak, amit nyelvtanulásnak nevezünk.* Sok, órán kívüli élmény szolgál bele életünk e részletcéljába: egy film a Gorkij moziban, idegennyelvű újságok cimeinek olvasgatása, és ábrándozásaink idegennyelvű hullámzó élet-árama. Próbáld meg!

Dr. Fülei Szántó Endre

KÖZGAZDÁSZ
a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 186—850/138 m.
Szerkeszti: Bögre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenként

MICIKE TDK-ELŐADÁSA VÉGÉN...

Te jó ég! Az ötvenből már csak öten vannak!...

TERJESZKEDÜNK

Napsütéses tavaszi délelőttökön a Szabadság-hídhoz közel fekvő egyetemek diáksága — vagyis valamennyi budapesti egyetemé — előszeretettel keresi fel a híd pesti lábánál elterülő dunaparti lépcsősort. A hely különös varázsát talán a Halértékesítő Vállalat bárkái adják, talán valami más, de népszerűsége tagadhatatlan. Olyannyira, hogy a lépcsők időnként kényelmetlenül zsúfoltak.

Valamelyik délelőtt tíz óra körül 110 közgazdászt számoltam össze — a többit nem ismertem, és lehet, hogy azok is közgazdászok voltak. Közben tömörülésre figyeltem fel — mintha szemináriumot tartanának a lépcsőkön. S lám, csakugyan az volt. Illetve politikai óra. Az előadó a vízhez legközelebb eső száraz lépcsőn állt, és széles mozdulatok kíséretében beszélt... Amikor hajó ment el a Dunán, két lépcsővel feljebb lépett. A többiek odaadó figyelemmel hallgatták vagy, napoztak. (Inkább az utóbbi.) A beköszöntött jó idő ily módon segít egyetemünk helyproblémáinak megoldásában, hiszen a most megnyílt legnagyobb előadó- és egyben szemináriumi terem befogadóképessége rendkívül nagy. Eddig három milliárdot ölelt karjaiba, és még férnek bele néhányan.

Legalább kétszer győznünk kell, hogy az NB II-ben maradjunk

Kosarasaink a tavaszi rajt előtt erősen fogadkoztak, hogy jobban fognak szerepelni, mint ősszel. Igéretüket már eddig is beváltották, s ebben kiemelkedő szerepe van az új edzőnek, *Tóth Andornak*, aki januárban vette át csapatunk irányítását. Tavasszal öt alkalommal léptünk pályára, s ebből négyszer győztünk. (Őszi tizenegy mérkőzésünkből mindössze egyet sikerült megnyerni.)

Eddig lejátszott mérkőzéseink a tavaszi fordulóban:

Közgazdasági Egyetem—Kecskemét 61:51,

legjobb dobók: Gombócz (20), Sőrés (9), Bartha (8), Bottlik (8).

Csapatunk végig kezében tartotta a játék irányítását, biztosan győzött. Az igen jó napot kifogó Gombócz a győzelem egyik fő részese. Bartha kiváló centerjátéka meglepetést keltett.

Második mérkőzésünk szintén győzelmet hozott.

Közgazdasági Egyetem—Budapesti Előre 64:57,

legjobb dobók: Gombocz (18), Szegedi (14), Sőrés (12).

Ezen a mérkőzésen is nagy akarással játszottak a fiúk. Az első félidőben szerzett kilencpontos előnyünket a jól hajrázó Előre nem tudta ledolgozni.

Ezután Pétre utaztunk. Ekkor már a csapattal tartott a betegségéből felépült Frenreisz István is.

Közgazdasági Egyetem—Péti MTE 61:57,

legjobb dobók: Sőrés (14), Szegedi (14), Frenreisz (12), Kameniczky (8).

Végig szoros mérkőzésen hatalmas küzdelemben az utolsó percekben tanúsított higgadtabb játékunkkal és Kameniczky jól időzített távoli dobásaival nyertünk.

A hazai betonpályán a bajnokcsapatot is legyőző Péti MTE ellen elért sikerünk kosárlabdaberkekben nagy feltűnést keltett.

Negyedik mérkőzésünkre Pesten került sor a Soproni Textiles ellen.

Közgazdasági Egyetem—Soproni Textiles 67:50,

legjobb dobók: Frenreisz (18), Szegedi (14), Lutter (14), Sőrés (10).

Az első félidőben idegesen játszottunk. Fordulásnál mindössze egy ponttal vezettünk.

A második húsz percben már szemre is tetszetős támadásokat vezetve sikerült legyőznünk lelkesen küzdő ellenfelünket.

VTSK—Közgazdasági Egyetem 60:51,

legjobb dobók: Frenreisz (14), Gombocz (10), Szegedi (9).

A hosszú időn keresztül NB I-ben szerepelt VTSK ellen nem volt sok esélyünk. Mégis nagyon akartunk — s talán ez bosszulta meg magát. Kulcsembereink ugyanis nem nyújtották a tőlük megszokott játékot. Ha úgy játszanak, mint az előző mérkőzéseken, talán még ezt a mérkőzést is megnyerhettük volna.

Jelenleg tehát csapatunknak összesen öt győzelme van. A kiesés veszélye azonban még mindig erősen fenyeget. Sajnos, hátralevő ellenfeleink mind jó erőt képviselnek. Márpedig a következő hat mérkőzésből legalább kettőt, de inkább hármat kell megnyernünk ahhoz, hogy egyetemünknek jövőre is NB II-es kosárlabdacsapata legyen.

F. I.